

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на околната среда и водите	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет (ПМС) за изменение и допълнение на нормативни актове
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: 2025 г.
Лице за контакт: Елеонора Юрукова	Телефон и ел. поща: 02/9406753 eleonora.yurukova@moew.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

С проекта на ПМС за изменение и допълнение на нормативни актове се предвижда изменение на следните нормативни актове:

- *Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (НИУМПС);*
- *Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса.*

Поради установена необходимост от въвеждане на законова дефиниция и конкретен финансов ангажимент на задължените лица се налага изменение на Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (Наредбата). Налице е и необходимост от определяне размера на продуктовата такса за всички категории превозни средства, поради липса на определен размер за всички видове моторни превозни средства (МПС) в действащата към момента Наредба. Предвид натрупания опит през годините относно прилагането на *Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства (НИУМПС)* за определяне на годишните цели за изпълнение на задължените лица е установена и необходимост от нов съвременен метод за определяне им.

Проблем 1: *„Необходимост от промяна на формулата за изчисляване на количеството излезли от употреба моторни превозни средства необходимо за изпълнение на целите по чл. 8, ал. 2, т. 1 – т. 5 от Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства“.*

Причини за необходимостта от изменение на *Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства* са:

- осигуряване на възможност за определяне на годишните цели за изпълнение на задължените лица в началото на отчетната година, с оглед навременно планиране на ресурси и ангажименти за постигане на националните цели.
- идентифицирана необходимост, предвид натрупания опит през годините относно прилагането на НИУМПС, за включване в метода за определяне на коефициента за постигане на целите на възрастовия фактор при експлоатацията на МПС.

Националните цели по оползотворяване съгласно Закона за управление на отпадъците (ЗУО) се изпълняват от организации по оползотворяване (ООп) и лица, изпълняващи задълженията си индивидуално (Инд). Въз основа на анализ относно прилагането на НИУМПС и постигането изпълнението целите по оползотворяване на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), включително анализ на резултатите от ежегодните одиторски доклади на ООп и Инд, е наложително прецизиране във формулата за изчисление на количеството ИУМПС, необходимо за изпълнение на целите по чл. 8, ал. 2, т. 1 – т. 5 от НИУМПС. Този модел на изчисление ще

включва в себе си като параметър и възрастта на МПС, който параметър неминуемо има пряко отражение върху съотношението между пуснатите на пазара МПС и ИУМПС.

Предложеният метод за изчисляване на количеството ИУМПС, необходимо за изпълнение на целите по чл. 8, ал. 2, т. 1 – т. 5 от НИУМПС, който е съобразен и с принципите на разширена отговорност на производителя (РОП) и осигурява функционална основа за определяне на целите за събиране на ИУМПС, адресираща реалната ситуация.

Акцентира се и върху обстоятелството, че за определянето на броя ИУМПС, необходимо за изпълнение на целите по събиране, трябва да се отрази с динамиката на пазара на МПС, както и факторите, влияещи върху продължителността на употреба на автомобилите (в т.ч. и покупателната способност на населението).

Предложените методи за изчисление на количествените цели за събиране на ИУМПС от различните категории, попадащи в обхвата на НИУМПС са аналогични, с оглед създаването на единен метод за всички категории по чл. 2, ал. 1, т. 1 и чл. ал. 1, т. 2 от НИУМПС.

Чрез въвеждането на експлоатационен коефициент (Ек), ще се позволи да се отчете продължителността на употреба на МПС в зависимост от тяхната категория и възраст, което е ключов фактор за прогнозиране на количеството ИУМПС, необходимо за изпълнение на целите.

Формулата осигурява обективно и справедливо разпределение на отговорността между организациите по оползотворяване и лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално, като се отчита техният пазарен дял.

От изключително значение е, че чрез новия метод за изчисление, ще се създаде възможност за коректно определяне целта за текущата година - средата на м. февруари. По този начин задължените лица ще имат яснота по отношение на планиране на ангажиментите и ресурсите, необходими за изпълнение на годишните задълженията още в началото на годината като по този начин ще се преодолее досегашният дисбаланс и липса на информация, често до средата отчетната година и дори и след това.

В допълнение по новия начин автомобилите предадени като отпадъци, които не са били регистрирани на територията на страната, но са въведени/внесени на територията на страната няма да участват в определянето на целите на ООп, тъй като те не са пускани на пазара от ООп и за тяхното оползотворяване няма задължено лице. В този случай при приемане на площадка за отпадъци, операторите ги отчитат с годишните отчети като брой и те служат за определяне на целта. Налице е необходимост от нова формула за изчисляване на количеството ИУМПС необходимо за изпълнение на целите по чл. 8, ал. 2, т. 1 – т. 5 от НИУМПС, която да бъде унифицирана и изчисляването на количеството ИУМПС необходимо за изпълнение на целите по чл. 8, ал. 2, т. 1 – т. 5 от НИУМПС за съответната година да се изчислява по нов опростен метод

Проблем 2: „Липса на задължение за изпълнение на финансовата отговорност на лицата, пускащи на пазара на Република България хибридни моторни превозни средства и хибридни електрически превозни средства от категориите М2 и N2, както и М3 и N3 и изцяло електрически превозни средства от категориите М2, N2, М3 и N3, както и необходимост от актуализация на размера им“.

Предвид липсата на актуализация на дължимите продуктови такси от приемането на **Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса**, а именно през 2016 г., считаме за обосновано размера на продуктовите такси да се актуализира, което ще повиши и подобри качеството на услугата, свързана с изпълнение дейностите по оползотворяване на ИУМПС и разширяване на обхвата на вече изградените системи за събиране на ИУМПС. Увеличението на таксата обхваща предимно категориите МПС с ниска екологична норма, като с това се цели стимулиране употребата на нови автомобили и електрически такива, с което да се окаже положително въздействие върху въглеродният отпечатък.

Като се вземе в предвид че официалните данни от МВР сочат, че за 2024 г. пуснатите на пазара автомобили на възраст до 5 години са около 25 % от всички пуснати на пазара за тази година, това от своя страна показва тенденция към увеличаване употребата на нови превозни средства и обновяване на автопарка. Това е и една от основните целите на ЕК по отношение намаляване въздействието на въглеродния отпечатък от употребата на МПС.

Установена е и необходимост от определяне размер на продуктовата такса за хибридни моторни превозни средства и хибридни електрически превозни средства от категориите М2 и N2, както и М3 и N3 и изцяло електрически превозни средства от категориите М2, N2, М3 и N3 поради липса на определен размер за тези видове МПС в действащата към момента Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса.

С оглед осигуряване на ефективност между институциите, за целите на регистрацията на МПС в звената „Пътна полиция“ при Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР) или областните дирекции на МВР (ОДМВР), се въвежда изискване изпълнителният директор на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) да изготвя и предоставя ежедневна справка относно платените продуктови такси по сметката на предприятието от лицето, което пуска на пазара МПС, или от лицето, което въвежда/внося МПС за лична употреба. Справката ще съдържа данни за броя, категорията, възрастта и номер на рамата на МПС, за което е платена продуктова такса. Този механизъм ще създаде надеждност и сигурност у компетентните органи, които ще извършат регистрацията на МПС, тъй като чрез нея ПУДООС ще удостовери действително извършено плащане и съответно изпълнено законово задължение. С настоящото предложение се предвижда справката да се издава от ПУДООС, с цел да не се създава допълнителна административна тежест за гражданите.

Проблем 3: *„Липса на задължение за изпълнение на финансовата отговорност на производителите на тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса в Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса“.*

С приемането на Директива 2019/904/ЕС на ЕП и на Съвета от 5 юни 2019 г. за намаляване на въздействието на някои пластмасови изделия върху околна среда (Директива за пластмасите за еднократна употреба – SUP Директива), се регламентират редица нови изисквания за секторите, които произвеждат, употребяват и пускат на пазара продукти от пластмаса за еднократна употреба. В преамбюла на директивата се обръща специално внимание на филтрите за тютюневи изделия, съдържащи пластмаса, които са на второ място сред най-често срещаните пластмасови изделия за еднократна употреба в Съюза. Ясно е дефинирано намерението да бъде намалено въздействието върху околната среда на отпадъците след потребление на тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса, изхвърлени непосредствено в околната среда. Във връзка с подпомагане прилагането на изискванията на член 8, параграф 3 Директива (ЕС) 2019/904, относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда е въвеждането на разширената отговорност на производителя за тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия. Директивата е транспонирана в българското законодателство в Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г. Към момента, в законодателството липсват изрични законови разпоредби, указващи заплащане на дължимите продуктови такси към ПУДООС от задължените лица, в изпълнение на задълженията по чл. 12 от Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, както и ред и начин за тяхното изчисляване. В действащите към момента нормативни актове също така липсват и дефиниции, отнасящи се до определенията за „пластмасов продукт за еднократна употреба“ и „производител на ППЕУ“. Това от своя страна налага необходимост от изменение и допълнение на нормативната база в частта отнасяща се до задълженията на производителя за тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия.

С приемането на проекта на ПМС за изменение и допълнение на *Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса* ще бъдат конкретизирани задълженията на лицата, пускащи на пазара тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия, по отношение заплащането на дължимите продуктови такси. Ще бъде ясно регламентиран реда и начина за изчисление на дължимите продуктови такси. Ще бъде дадена възможност постъпващите средства в ПУДООС да се разходват от общините за реализирането на екологични проекти в областта на управлението на отпадъците.

В рамките на съществуващото законодателство не е възможно проблемите да бъдат решени чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности, необходима е промяна в нормативните актове.

Действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема, тъй като установените несъответствия са свързани с необходимостта от промяна, която е уредена на законово ниво и може да се осъществи само чрез изменение и допълнение на *Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства* и *Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса*.

Предложените промени в законодателството не произтичат от актове от правото на ЕС.

Не са извършвани последващи оценки на въздействието на нормативните актове.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Цел 1: Определяне на нов съвременен метод за изчисляване на количеството ИУМПС, което всяка организация по оползотворяване или лице, изпълняващо задълженията си индивидуално трябва да събере, за да изпълни своите ангажименти, във връзка с изпълнение на националните цели.

Създава се възможност за определяне на годишните цели за изпълнение на задължените лица в началото на отчетната година, с оглед навременно планиране на ресурси и ангажименти за постигане на националните цели. Чрез новия метод ще се постигне обективно и справедливо разпределение на отговорността между организациите по оползотворяване и лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално, като се отчита техният пазарен дял.

Цел 2: Актуализиране на определените продуктови такси за пусканите на пазара МПС-та, както и определяне на такси за всички категории хибридни и електрически превозни средства, с цел осигуряване на равнопоставеност между производителите, стабилно и предвидимо финансиране на дейностите по оползотворяване на отпадъци.

Чрез постигането на тази цел се насърчава употребата на нови автомобили и електрически такива, с висока екологична норма, с което да се окаже положително въздействие върху околната среда, като се намали въглеродният отпечатък от употребата на МПС.

Цел 3: Въвеждане на задължение към лицата, пускащи на пазара тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия, за заплащане на дължимата продуктова такса към ПУДООС, в т.ч. определяне на ред и начин за изчисление на дължимите продуктови такси.

С постигането на Цел 3, ще се отстранят съществуващите към момента законодателни пропуски по отношение на конкретните задължения на лицата, пускащи на пазара тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия, както и ще се дадат легални дефиниции, отнасящи се до определенията за „пластмасов продукт за еднократна употреба“ и „производител на ППЕУ“

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

3.1. По Проблем 1:

- ***собствениците на ИУМПС;***

Тази група лица не следва да бъдат засегнати пряко от приемането на ПМС за изменение и допълнение на НИУМПС.

- ***4-те организации за оползотворяване на ИУМПС и 1 лице, изпълняващо индивидуално задълженията си;***

Тази група лица ще бъдат пряко засегнати от приемането на ПМС за изменение и допълнение на НИУМПС, тъй като ще е налице нов обективен и справедлив метод за изчисляване на количеството ИУМПС, което всяка организация по оползотворяване или лице, изпълняващо задълженията си индивидуално трябва да събере, за да изпълни своите ангажименти, във връзка с изпълнение на националните цели.

3.2. По Проблем 2 и Проблем 3:

- ***производителите на тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса-цигари;***
- ***производителите на нагрявани тютюневи изделия, пурети и филтри, съдържащи пластмаса, продавани самостоятелно;***
- ***лицата, които пускат на пазара тютюневи изделия, с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия и др.***

При разрешаването на Проблем 2, тези групи няма да бъдат пряко засегнати. При разрешаването на Проблем 3, гореизброените групи лица ще бъдат пряко засегнати от приемането на ПМС за допълнение на *Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса*, тъй като това ще доведе до възникването на задължения за заплащане на продуктова такса от тези лица. Същевременно предвижданата промяна ще внесе яснота и конкретика у задължените лица по отношение на техния финансов ангажимент.

Съгласно официалните данни, налични в публичните регистри на Министерство на икономиката и индустрията лицата, вносителите на нови тютюневи изделия, тип „бездимно тютюнево изделие“ са общо четири:

- „Филип Морис България“ ЕООД, въвеждащо на територията на страната търговските марки HEETS, FIIT, TEREА;
- „Бритиш Американ Табако Трејдин“ ЕООД, въвеждащо търговските марки DUNHILL и NEO;
- „Импириъл Табако България“ ЕООД, въвеждащо търговската марка iD;
- „Джапан Табако Интернешънъл България“ ЕООД, въвеждащо търговската марка Sobranie.

Данните от публичният регистър на лицата, които ще извършват внос, въвеждане на територията на страната, производство, продажба, предоставяне или възстановяване/рециклиране на машини и/или съоръжения за производство на тютюневи изделия показват, че това са общо 42 бр. лица.

- ***лицата, пускащи на пазара МПС-та, вкл. хибридни и електрически превозни средства.***
- **Граждани:**

Тази заинтересована група ще бъде засегната при разрешаването на Проблем 2, поради покачването на продуктите такси, които следва да бъдат заплатени при регистрация на превозните средства в КАТ.

При разрешаването на Проблем 3 е възможно част от гражданите, употребяващи тютюневите изделия с филтри, съдържащи пластмаса – цигари, за тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса - нагряваеми тютюневи изделия, за тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса – пурети, за филтри, съдържащи пластмаса, продавани самостоятелно и предназначени за употреба с тютюневи изделия да бъдат пряко засегнати от ПМС за изменение и допълнение на *Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса*, тъй като въвеждането на продуктова такса за тези продукти може да доведе до минимално покачване цената на продуктите.

• Общини:

При разрешаването на Проблем 2 няма да бъдат пряко засегнати. При разрешаването на Проблем 3, ще се създаде възможност, общинските администрации да използват събраните средства в ПУДООС, по определения от предприятието ред, за реализацията на екологични проекти в областта на управлението на отпадъците.

• ПУДООС:

Тази заинтересована страна ще бъде пряко засегната от промените произтичащи от *Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса*, поради очакваните постъпления, свързани със създаването на ангажимент за заплащане на продуктова такса от задължените лица, които пускат на пазара тютюневи изделия, както и от разширяването на обхвата и съответно повишаването на продуктите такси, дължими при регистрацията на МПС. От друга страна ПУДООС ще има задължение при заплащане на продуктова такса от задължените лица да изготвя и предоставя ежедневна справка на звената „Пътна полиция“, съгласно наредбата. По този начин ще се увеличат приходите от продуктите такси в предприятието, което ще създаде възможност за финансиране на допълнителни проекти в областта на управлението на отпадъците.

• МОСВ:

Тази заинтересована страна ще осигури хармонизация на националното си законодателството и ще въведе акуратно основния в екологичното законодателство на ниво ЕС, принцип „замърсителят плаща“.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: „Необходимост от промяна на формулата за изчисляване на количеството излезли от употреба моторни превозни средства необходимо за изпълнение на целите по чл. 8, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства“.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При изчисляване на количеството необходими ИУМПС за изпълнение на целите по чл. 8, ал. 2, т. 1 – т. 5 от НИУМПС по досегашната формула ще се запази изкуственото завишение на количествената стойност, което ще доведе до увеличаване броя на ИУМПС, необходим за постигане на националните цели. Анализът показва, че при запазване на тренда съществува реална опасност от невъзможност за изпълнение на нормативните задължения по събиране и третиране на ИУМПС от страна на организациите по оползотворяване на ИУМПС (ООп), както и лицата

изпълняващи задълженията си индивидуално (Инд.). Целта ще продължи да се определя към средата на текущата година, което ще продължи да създава трудности при изпълнение на задълженията за събиране на ИУМПС от страна на ООп и Инд, като ще постави тези отговорни лица пред реална възможност да не могат да постигнат целите за събиране.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант няма идентифицирани положителни въздействия върху изброените подолу заинтересованите групи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма да е налице осъвременен метод за изчисление на необходимото количество ИУМПС за изпълнение на националните цели по чл. 8, ал. 2, т. 1 – т. 5 от НИУМПС, съобразен с динамиката на пазара и включващ в себе си възрастовия параметър. При запазване на досегашния метод, за изчисление отговорните лица няма да имат яснота по отношение на задълженията им до средата на текущата година и дори и по-късно. Всичко това от своя страна ще доведе до изкривяване на действителната обстановка и създава предпоставки за компрометиране на изчисляваната количествена цел за събиране на ИУМПС, която **ООп и Инд, в качеството им на заинтересована страна**, следва да постигат ежегодно.

При *собствениците на ИУМПС* не са идентифицирани отрицателни въздействия върху тази заинтересована група;

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Този вариант не влияе върху малките и средни предприятия.

Административна тежест:

Този вариант не е свързан с промяна в административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 Решаване на Проблем 1 и „Приемане на ПМС за изменение и допълнение на Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства“:

Описание:

С приемането на настоящата промяна, ще се е налице нов справедлив метод за изчисляване на количеството ИУМПС, което всяка организация или лице, изпълняващо своите задължения индивидуално трябва да събере, за да изпълни своите ангажименти. Изчисляването по новата формула на количеството ИУМПС за изпълнение на целите по чл. 8, ал. 2, т. 1 – т. 5 от НИУМПС ще отчита динамиката на пазара на МПС, както и нерегламентираните практики. Чрез въвеждането на експлоатационен коефициент (Ек), ще се позволи да се отчете продължителността на употреба на МПС в зависимост от тяхната категория и възраст, което е ключов фактор за прогнозиране на количеството ИУМПС, необходимо за изпълнение на целите.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Методът осигурява обективно и справедливо разпределение на отговорността между организациите по оползотворяване и лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално, като се отчита техният пазарен дял.

От изключително значение е, че чрез новия метод за изчисление, ще се създаде възможност за коректно определяне целта за текущата година - средата на м. февруари. По този начин задължените лица ще имат яснота по отношение на планиране на ангажиментите и ресурсите, необходими за изпълнение на годишните задълженията още в началото на годината като по този начин ще се преодолее досегашният дисбаланс и липса на информация, често и до средата и дори след това.

В тази връзка, ООп и Инд, в качеството им на пряко заинтересовани страни ще може да изпълни своите ангажименти съобразно своя пазарен дял.

При собствениците на ИУМПС не са идентифицирани положителни въздействия върху тази заинтересована група.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират отрицателни въздействия при заинтересованите групи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Този вариант няма да окаже влияния върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: Този вариант не е свързан с промяна в административната тежест, тъй като не се променя по никакъв начин регулаторната рамка.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информирание, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2: „Липса на задължение за изпълнение на финансовата отговорност на лицата, пускащи на пазара на Република България хибридни моторни превозни средства и хибридни електрически превозни средства от категориите M2 и N2, както и M3 и N3 и изцяло електрически превозни средства от категориите M2, N2, M3 и N3, както и необходимост от актуализация на размера им“.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При този вариант, лицата пускащи на пазара хибридни моторни превозни средства и хибридни електрически превозни средства от категориите M2 и N2, както и M3 и N3 и изцяло електрически превозни средства от категориите M2, N2, M3 и N3 няма да заплащат дължимите продуктови такси, както за останалите МПС, тъй като в наредбата няма определени такси за тези превозни средства. Създава се предпоставка за затруднение при регистрация в КАТ на изброените превозни средства, както и не се прилага разширената отговорност на производителя (РОП).

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант няма идентифицирани положителни въздействия върху изброените подолу заинтересованите групи, с изключение на групата на гражданите, тъй като размерът на дължимата продуктова такса, заплащан при първоначална регистрация на МПС, няма да се повиши.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Създават се несъответствия в националното ни законодателство по отношение заплащането на дължимите продуктови такси за едни категории МПС-та, а за други не, което ще доведе до отрицателни икономически въздействия в бъдеще.

- **граждани** - ще срещат трудности при първоначалната регистрация на МПС, тъй като за регистрация на МПС се изисква доказателство за заплатена продуктова такса, каквато към момента не е определена за всички видове МПС от всички категории;

- **лицата, пускащи на пазара МПС-та, вкл. хибридни и електрически превозни средства** – ще срещат трудности при първоначалната регистрация на МПС, тъй като за регистрация на МПС се изисква доказателство за заплатена продуктова такса, каквато към момента не е определена за всички видове МПС от всички категории;

- **ПУДООС** - не са идентифицирани отрицателни въздействия върху тази заинтересована страна.

- **МОСВ** – като отговорна институция, разработваща и прилагаща механизми в съответствие с принципа „замърсителят плаща“, няма да създаде законодателна рамка, при която задължените лица да изпълняват нормативно определената РОП, като ще допусне съществуването на пропуски в националното ни законодателство.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Този вариант не влияе върху малките и средни предприятия.

Административна тежест:

Този вариант не е свързан с промяна в административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 Решаване на Проблем 2:

Описание:

Принципът на РОП изисква производителите и лицата пускащи на пазара МПС да поемат финансовата отговорност за управлението на отпадъците от техните продукти. Актуализирането на определените продуктови такси, както и определяне на такси за всички категории хибридни и електрически превозни средства ще осигури равнопоставеност между производителите, стабилно и предвидимо финансиране на дейностите по оползотворяване на отпадъци.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

- **лицата, пускащи на пазара МПС-та, вкл. хибридни и електрически превозни средства** – за всички категории МПС-та, вкл. електрическите превозни средства ще бъдат определени размери на дължимите продуктови такси, което няма да възпрепятства регистрирането на някои превозни средства от компетентните органи на МВР.

- **Граждани** – тази заинтересована група няма да среща проблеми при регистрацията на определени категории превозни средства от компетентните органи на МВР, тъй като проблемът ще бъде решен;

- **ПУДООС** – ще се увеличат приходите от продуктовете такси, което ще създаде възможност за финансиране на допълнителни проекти в областта на управлението на отпадъците.

• **МОСВ** – ще бъде постигнато хармонизиране на изискванията на националното законодателство в областта на управлението на отпадъците, като бъде спазен основния принцип в управление на отпадъците на ниво ЕС „замърсителят плаща“;

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират отрицателни въздействия при заинтересованите групи, с изключение на групата на гражданите, тъй като размерът на дължимата продуктова такса, заплащан при първоначална регистрация на МПС, ще се повиши. Предвид определения размер на продуктовата такса и начина на нейното формиране, промяната на нормативния акт, би оказала минимално въздействие, като увеличи разходите на задължените лица, явяващи се заинтересована страна.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Този вариант няма да окаже влияние върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: Този вариант не е свързан с промяна в административната тежест, тъй като не се променя по никакъв начин регулаторната рамка.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информирани, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.3. По проблем 3: „Липса на задължение за изпълнение на финансовата отговорност на производителите на тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса в Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса“.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

С Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, е въведена мярка с цел намаляване на употребата на определени пластмасови продукти за еднократна употреба, предвиждаща производителите на тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса да заплащат продуктова такса в размер, който да се определи с Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса. Към настоящия момент в наредбата, липсва задължение за изпълнение на финансовата отговорност на производителите на тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса, което от своя страна създава несъответствие в двата подзаконовни нормативни актове.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант няма идентифицирани положителни въздействия върху изброените заинтересованите групи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

• **производителите на тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса-цигари** – ще продължи да съществува неяснота по отношение на изпълнението на финансовите задължения на тази заинтересована група;

• **производителите на нагрявани тютюневи изделия, пурети и филтри, съдържащи пластмаса, продавани самостоятелно** - ще продължи да съществува неяснота по отношение на изпълнението на финансовите задължения на тази заинтересована група;

• **лицата, които пускат на пазара тютюневи изделия, с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия и др.** - ще продължи да съществува неяснота по отношение на изпълнението на финансовите задължения на тази заинтересована група;

• **Общини** – няма да бъде създадена възможност за осигуряване на средства за почистване на обществени площи, замърсени с отпадъци от тютюневи изделия, широко срещани, изхвърлени на неразрешени места;

• **Граждани** - не са идентифицирани положителни въздействия върху тази заинтересована група;

• **ПУДООС** - не са идентифицирани отрицателни въздействия върху тази заинтересована страна;

• **МОСВ** – като отговорна институция, разработваща и прилагаща механизми в съответствие с принципа „замърсителят плаща“, няма да създаде законодателна рамка, при която задължените лица да изпълняват нормативно определената РОП, като ще допусне съществуването на пропуски в националното ни законодателство.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Този вариант не влияе върху малките и средни предприятия.

Административна тежест:

Този вариант не е свързан с промяна в административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 Решаване на Проблем 3:

Описание:

С приемането на проекта на ПМС за изменение и допълнение на *Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса* ще бъдат конкретизирани финансовите задължения на лицата, пускащи на пазара тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия. Ще бъде ясно регламентиран реда и начина за изчисление на дължимите продуктови такси спрямо количествата продукти, пуснати на пазара, след употребата, на които ще се образуват отпадъци. Ще бъде постигнато хармонизиране на изискванията на националното законодателство в областта на управлението на отпадъците. Чрез определянето на размер на продуктовата такса, както и реда за нейното заплащане и впоследствие за разходването ѝ, се създава механизъм, основан на принципа „замърсителят плаща“, който механизъм ще осигури финансов ресурс за реализирането на екологични проекти.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

• **производителите на тютюневи изделия с филтри, съдържащи пластмаса-цигари** – ще съществува яснота по отношение на изпълнението на финансовите задължения на тази заинтересована група;

• **производителите на нагреваеми тютюневи изделия, пурети и филтри, съдържащи пластмаса, продавани самостоятелно** - ще съществува яснота по отношение на изпълнението на финансовите задължения на тази заинтересована група;

• **лицата, които пускат на пазара тютюневи изделия, с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия и др.** - ще съществува яснота по отношение на изпълнението на финансовите задължения на тази заинтересована група;

- **Общини** – ще бъде създадена възможност за осигуряване на средства за почистване на обществени площи, замърсени с отпадъци от тютюневи изделия, широко срещани, изхвърлени на неразрешени места;

- **Граждани** - не са идентифицирани положителни въздействия върху тази заинтересована група;

- **ПУДООС** – ще се осигурят допълнителни средства за реализирането на екологични проекти;

- **МОСВ** - ще бъде постигнато хармонизиране на изискванията на националното законодателство в областта на управлението на отпадъците.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират отрицателни въздействия при заинтересованите групи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Този вариант няма да окаже влияния върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

Този вариант е свързан с промяна в административната тежест. С въвеждането на разпоредбата, административната тежест по отношение изпълнението на същата, за едно юридическо лице, пускащо на пазара тютюневи изделия се равнява на 698,82 лв. на годишна база. Същата е определена чрез Калкулатора на административната тежест.

calculations_202409
18143625.pdf

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1, 2, 3:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел 1: Определяне на нов съвременен метод за изчисляване на количеството ИУМПС, което всяка организация по оползотворяване или лице, изпълняващо задълженията си индивидуално трябва да събере, за да изпълни своите ангажименти, във връзка с изпълнение на националните цели.	3	1
	Цел 2: Актуализиране на определените продуктови такси за пусканите на пазара МПС-та, както и определяне на такси за всички		

	<p>категории хибридни и електрически превозни средства, с цел осигуряване на равнопоставеност между производителите, стабилно и предвидимо финансиране на дейностите по оползотворяване на отпадъци.</p> <p>Цел 3: Въвеждане на задължение към лицата, пускащи на пазара тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия, за заплащане на дължимата продуктова такса към ПУДООС, в т.ч. определяне на ред и начин за изчисление на дължимите продуктови такси.</p>			
<i>Ефикасност</i>	<p>Цел 1: Определяне на нов съвременен метод за изчисляване на количеството ИУМПС, което всяка организация по оползотворяване или лице, изпълняващо задълженията си индивидуално трябва да събере, за да изпълни своите ангажменти, във връзка с изпълнение на националните цели.</p> <p>Цел 2: Актуализиране на определените продуктови такси за пусканите на пазара МПС-та, както и определяне на такси за всички категории хибридни и електрически превозни средства, с цел осигуряване на равнопоставеност между производителите, стабилно и предвидимо финансиране на дейностите по оползотворяване на отпадъци.</p> <p>Цел 3: Въвеждане на задължение към лицата, пускащи на пазара тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия, за заплащане на дължимата продуктова такса към ПУДООС, в т.ч. определяне на ред и начин за изчисление на дължимите продуктови такси.</p>	3	1	
<i>Съгласуваност</i>	<p>Цел 1: Определяне на нов съвременен метод за изчисляване на количеството ИУМПС, което всяка организация по оползотворяване или лице, изпълняващо задълженията си индивидуално трябва да събере, за да изпълни своите ангажменти, във връзка с изпълнение на националните цели.</p>	3	1	

Цел 2: Актуализиране на определените продуктови такси за пусканите на пазара МПС-та, както и определяне на такси за всички категории хибридни и електрически превозни средства, с цел осигуряване на равнопоставеност между производителите, стабилно и предвидимо финансиране на дейностите по оползотворяване на отпадъци.

Цел 3: Въвеждане на задължение към лицата, пускащи на пазара тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия, за заплащане на дължимата продуктова такса към ПУДООС, в т.ч. определяне на ред и начин за изчисление на дължимите продуктови такси.

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степенята, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степенята, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степенята, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степенята, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По Проблем 1: Вариант 2 „Приемане на ПМС за изменение и допълнение на Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства“.

По Проблем 2: Вариант 2 „Приемане на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса“

По Проблем 3: Вариант 2 „Приемане на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса“.

С приемането на проекта на ПМС за изменение и допълнение на нормативни актове ще бъдат постигнато хармонизиране на изискванията на националното законодателство в областта на управлението на отпадъците. Ще бъдат и преодолени идентифицираните до момента проблеми, свързани с прилагането на изброените по-горе нормативни актове от страна на компетентните органи и заинтересованите лица. Проекта на ПМС за изменение и допълнение на нормативни актове се очаква да доведе до:

- Нов съвременен метод за изчисляване на количеството ИУМПС, което всяка организация или лице трябва да събере, за да изпълни своите задължения.

- Определяне на размер на дължимата продуктова такса за хибридни моторни превозни средства и хибридни електрически превозни средства от категориите М2 и N2, както и М3 и N3 и изцяло електрически превозни средства от категориите М2, N2, М3 и N3. Актуализиране на продуктовете такси за пусканите на пазара МПС-та.

- Конкретизиране задълженията на лицата, пускащи на пазара тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия, по отношение заплащането на дължимите продуктови такси.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Проблем 1 и Проблем 2

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Проблем 3

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

С въвеждането на разпоредбата, административната тежест по отношение изпълнението на същата, за едно юридическо лице, пускащо на пазара тютюневи изделия се равнява на 698,82 лв. на годишна база. Същата е определена чрез Калкулатора на административната тежест.

- 1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.*
- 1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.*

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Проблем 1, Проблем 2 и Проблем 3

- Да

.....
.....

- Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Проблем 1, Проблем 2 и Проблем 3

- Да

.....
.....

Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Проблем 1, Проблем 2 и Проблем 3

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Избраният вариант не оказва никакво влияние върху достъпа до финансиране на МСП и не оказва въздействие върху техния инвестиционен цикъл. Не се очаква въздействие от гледна точка на по-строго регулиране на МСП, не въвежда забрани и ограничения и няма да доведе до закриване на предприятия.

Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не се идентифицира риск произтичащ от прилагането на препоръчителния вариант

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

.....
.....
.....

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на нормативните актове ще бъде публикуван за обществени консултации за 30 дни на интернет страницата на МОСВ и на Портала за обществени консултации.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

На настоящия етап е разработен проект на нормативен акт, който ще бъде приложен.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

• Директива 2018/851/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г., изменяща Директива 2008/98/ЕО на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците - https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0040_BG.pdf;

• Директива 2019/904/ЕС на ЕП и на Съвета от 5 юни 2019 г. за намаляване на въздействието на някои пластмасови изделия върху околна среда (Директива за пластмасите за еднократна употреба – SUP Директива) - https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-11-22_BG.html;

• Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г. - <https://web.apis.bg/p.php?i=4750328&b=0#p45563176>;

• Доклад за изпълнени дейности по договор между Българска Асоциация на тютюневата индустрия и Българска стопанска камара от 7 октомври, 2020 г.

• <https://www.mi.government.bg/registri/>

• Срещи с браншови организации и представяне на техните членове;

• Информационни материали от прилагането на мерки в други държави-членки;

• Национална информационна система за отпадъци -

<https://nwms.eea.government.bg/app/base/home>;

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност:

Елеонора Юрукова

И.Д. Директор на дирекция УООП

29.5.2025 г.

X Елеонора Юрукова

Елеонора Юрукова

и.д. Директор на Дирекция УООП

Signed by: ELEONORA GEORGIEVA YURUKOVA